

יחידת משק הרכב
ובטיחות בתעבורה

מוסד הטכניון
למחקר ופיתוח בע"מ

הטכניון
מכון טכנולוגי
לישראל

24/7

מדריך לבטיחות בנהיגה

מהדורה 2024

נוהגים יקרים

באמצעות המדריך לבטיחות בנהיגה, אנו מבקשים להביא לידיעתכם, את עיקרי הנחיות החוק מתוך קובץ תקנות התעבורה וכן את הוראות משרד התחבורה לדרכי תגובה במקרי תאונת דרכים.

הבטיחות מעל הכל - המידע המצורף נועד לרענן ידע ולהועיל ברגעי מצוקה, כמו כן להבטיח את בטיחות הנהיגה למען שלומכם, שלום הנוסעים ברכב, ועוברי הדרך.

אנחנו עומדים לרשותכם בכל עת, להנחייה מקצועית ומתן מידע תפעולי ו/או בטיחותי, ע"י פנייה ישירה או באמצעות הדוא"ל:

auto@trdf.technion.ac.il

המדריך, בטיחות בנהיגה, נכתב בלשון זכר מטעמי נוחות בלבד והוא מתייחס לזכר ונקבה במידה שווה.

סיון בלשון וביטחון

חיים ענבה

קצין בטיחות בתעבורה

תוכן עניינים

פרק 1 : תמצית חקיקה תחבורתית

1. תקנות התעבורה

4..... א. התנהגות בדרך - חובת הזהירות.....

5..... ב. חובות הנהג המעורב בתאונות דרכים.....

6..... ג. אחריות בעל / המחזיק הרכב.....

7..... 1.2. חוק העונשין.....

פרק 2 : מצבי סיכון בעת הנהיגה ברכב

8..... דרכי פעולה בעת תקלה או מצבי חרום במהלך הנסיעה.....

8..... 2.1. מה עושים במקרה של תקלת איבוד בלמים ?.....

9..... 2.2. מה עושים כשצמיג מתפוצץ תוך כדי נסיעה ?.....

9..... 2.3. מה עושים בתקלת האצה לא נשלטת של הרכב ?.....

10..... 2.4. מה עושים בתקלת דימום המנוע במהלך הנסיעה ?.....

10..... 2.5. דרכי פעולה בעת דלקה ברכב.....

11..... 2.6. נהיגה בתנאים מכבידים.....

פרק 3 : הנחיות פעולה לאחר תאונת דרכים עם נפגעים.....

פרק 4 : כללי עשה ואל תעשה לנהיגה בטוחה

פרק 5 : דרכי התקשרות ומספרי חרום.....

1. תקנות התעבורה

א. התנהגות בדרך - חובת הזהירות

21. (א) כל עובר דרך חייב להתנהג בזהירות.

(ב) כל עובר דרך חייב להתנהג באופן שלא:

- (1) יקפח זכותו של אדם להשתמש שימוש מלא באותה דרך;
- (2) יגרום נזק לאדם או לרכוש ולא ייתן מקום לגרום נזק כאמור;
- (3) יפריע את התנועה ולא יעכבנה;
- (4) יסכן חיי אדם.

(ג) לא ינהג אדם רכב בקלות ראש או בלא זהירות, או ללא תשומת לב מספקת בהתחשב בכל הנסיבות ובין השאר בסוג הרכב, במטענו, בשיטת בלמיו ומצבם, באפשרות של עצירה נוחה ובטוחה והבחנה בתמרורים, באותות שוטרים, בתנועת עוברי דרך ובכל עצם הנמצא על פני הדרך או סמוך לה ובמצב הדרך.

25. לא ינהג אדם רכב אלא אם הוא בקי בהפעלתו ובשימוש בו.

26. אדם שמתקיים בו אחד מאלה לא ינהג רכב:

- (1) הוא שרוי במצב העלול לסכן עוברי דרך;
- (2) הוא נתון תחת השפעת סמים משכרים או משקאות משכרים;
- (3) הוא אינו מסוגל לנהוג ברכב בביטחון סביר מחמת מצב נפשו או מחמת חולשה או ליקוי גופני;
- (4) הוא במצב השולל ממנו את השליטה ברכב או את ראיית הדרך והתנועה בה.

27. (א) לא ינהג אדם רכב כשהרכב נמצא במצב העלול לסכן עוברי דרך.

(ב) לא ינהג אדם רכב אלא אם מבנהו של הרכב, ציודו, אבזריו, סימונו ונשיאת מטענו הם בהתאם להוראות הפקודה או תקנות אלה, לרבות תנאים בהיתר וברישיון.

(ג) לא ינהג אדם רכב כאשר הרכב במצב השולל מהנהג שליטה בו.

28. החובה להחזיק בהגה

(א) נוהג רכב חייב להחזיק בידיו את ההגה כל עוד הרכב בתנועה; אולם רשאי הוא להסיר יד אחת מן ההגה אם עליו לעשות בה דבר להבטחת פעולתו התקינה של הרכב או לקיום כללי התנועה.

(ב) בעת שהרכב בתנועה, הנוהג ברכב -

(א) לא יאחז בטלפון קבוע או נייד, ולא ישתמש בהם ברכב אלא באמצעות

דיבורית*;

(ב) לא ישלח או יקרא מסרון (S.M.S.);

(* "דיבורית" - התקן המאפשר שימוש בטלפון בלא אחיזה בו ובלבד שאם ההתקן מצוי בטלפון, הטלפון יונח ברכב באופן יציב המונע את נפילתו;

ב. חובות הנהג המעורב בתאונות דרכים

144. (א) **נוהג רכב המעורב בתאונה שכתוצאה ממנה נהרג אדם או נפגע**, יפעל

לפי הוראות אלה:

(1) יעצור מיד את הרכב במקום התאונה או קרוב אליו ככל האפשר, ולא יזיזו ממקומו אלא אם יש הכרח להשתמש ברכב לצורך ביצוע האמור בפסקה (2) או אם שוטר הרשה את הדבר;

(2) בהתאם לנסיבות המקרה ומקום התאונה, יגיש לכל אדם שנפגע באותה תאונה עזרה מתאימה ובמיוחד:

(א) ידאג למניעת כל נזק נוסף לנפגע;

(ב) יגיש לנפגע עזרה ראשונה שביכולתו להגיש על פי הכשרתו;

(ג) יזעיק למקום התאונה את שירותי ההצלה המקצועיים הנחוצים על פי נסיבות המקרה ובין השאר, אמבולנס, משטרה ומכבי אש;

(ד) ימתין ליד הנפגע עד להגעת שירותי ההצלה המקצועיים;

(ה) במקום שאין אפשרות לפנות את הנפגע באמבולנס ידאג להעברתו ברכב מתאים אחר לתחנת עזרה ראשונה, לבית חולים או לרופא.

(3) ימסור לשוטר, או לאדם שנפגע או לנוהג רכב אחר המעורב באותה תאונה, או לכל נוסע או אדם שהיה בחברתו של הנפגע, את שמו ומענו, את מספר רשיון הנהיגה ומספר הרישום של הרכב שהוא נוהג בו ושם בעליו ומענו, ויציג לפי דרישתם את רשיון הנהיגה, רשיון הרכב או תעודת הביטוח ואת תעודת הזהויות שלו אם היא נמצאת ברשותו וירשה להעתיק כל פרט הרשום בהם;

(4) יודיע מיד ככל האפשר ובאמצעי הקשר המהירים ביותר לתחנת המשטרה הקרובה למקום התאונה על אירועה ויפרט בהודעה את -

(א) שמו ומענו;

(ב) מקום האירוע ומקום הימצאו הוא, ואם ידוע לו - גם שם האדם שנפגע ולאיזה מקום הועבר לטיפול.

(ג) לא יזיז אדם רכב המעורב בתאונה כאמור בתקנת משנה (א), אלא

אם הרשהו שוטר לעשות כן, או אם יש הכרח בכך לצורך הגשת עזרה למעורבים בתאונה זו.

145. (א) **נוהג רכב המעורב בתאונה או בפגיעה ברכב אחר**, או ברכוש אחר, שאינו

רכב, הנמצא על הדרך או סמוך לה, ונגרם נזק לרכב האחר או לרכוש האמור בלבד, ימסור בו במקום לנוהג הרכב האחר או לבעל הרכוש או לממונה עליו או לשוטר שהזדמן למקום את שמו ומענו, את מספר רשיון הנהיגה שלו ואת מספר

הרישום של הרכב שהוא נוהג בו ושם בעליו ומענו, וכן את מספר תעודת הביטוח ושם החברה המבטחת, ויציג לפי דרישתם את התעודות האמורות ואת רשיון הרכב וירשה להעתיק כל פרט הרשום בהם.

(ב) אם כלי הרכב המעורבים בתאונה או בפגיעה והעומדים במקום אירועה גורמים או עלולים לגרום הפרעה לתנועה, יפנו נוהגיהם את הכביש לתנועה חופשית ומיד לאחר מכן ימלאו אחר האמור בתקנת משנה (א).

ג) היה הרכב האחר שניזוק עומד ללא השגחה, או שבעל הרכוש או הממונה עליו לא היה במקום -

(1) ישאיר נוהג הרכב המעורב בתאונה או בפגיעה הודעה בכתב על גבי הרכב שניזוק, במקום בולט לעין, ובמידת האפשר יעשה כן גם לגבי רכוש שניזוק, ובה יפרט את הפרטים הנזכרים בתקנת משנה (א);

(2) יודיע הנוהג ברכב תוך 24 שעות ממועד קרות התאונה לתחנת המשטרה הקרובה למקום התאונה או הפגיעה על אירועה ויפרט שמו ומענו, זולת אם מסר את הפרטים לשוטרי שנדמדן במקום ושמו או מספרו של השוטרי ידועים לו.

146. **נוהג רכב העובר במקום תאונת דרכים שבו נמצא נפגע**, יעצר ולא ימשיך בנסיעתו עד שעשה כל שביכולתו כדי להגיש כל עזרה הדרושה לנפגע או כדי לבוא לעזרתו בהתאם לתקנה 144(א)(2).

ג. תקנות תעבורה אחרות

10. ב - איסור לנהוג בלי רשיון נהיגה:

בעל רכב ומי שהשליטה על הרכב בידו לא ירשה לנהוג ברכב למי שאינו רשאי לפי סעיף קטן (א) לנהוג בו, ובלבד שלא יהיה בעל רכב או מי שהשליטה על הרכב בידו, אחראי בעד נהיגתו על ידי אדם שאינו רשאי לנהוג בו, אם הוכיח שנקט בכל האמצעים הסבירים כדי שאותו אדם לא יוכל לנהוג ברכב.

27. ב אחריות בעל הרכב

(א) נעשתה עבירת תעבורה ברכב, רואים את בעל הרכב כאילו הוא נהג ברכב אותה שעה או כאילו העמידו או החנה אותו במקום שהעמדו או חנייתו אסורה על פי חיקוק, לפי העניין, זולת אם הוכיח מי נהג ברכב, העמידו או החנהו כאמור או אם הוכיח למי מסר את החזקה ברכב (להלן - המחזיק), או הוכח שהרכב נלקח ממנו בלי ידיעתו ובלו הסכמתו.

36. ב הנוהג ברכב ללא רשות בעלו

(א) הנוהג ברכב ללא רשות של בעלו או של המחזיק כדין ברכב, ובלו שהנוהג הוא בעל רשיון נהיגה תקף לאותו סוג רכב, ייפסל בפועל מהחזיק או מקבל רשיון

נהיגה לתקופה שלא תפחת משלוש שנים, בנוסף על כל עונש אחר שיפסוק בית המשפט.

(ב) בעל רכב או מי שבידו השליטה על רכב, אשר הרשה לאדם אחר לנהוג בו ביוזעו שהאדם איננו בעל רישיון נהיגה לאותו סוג רכב, דינו - מאסר שלוש שנים בפועל עם או בלי קנס, ואם אותו אדם היה קטין שאיננו יכול לקבל רישיון נהיגה - מאסר חמש שנים עם או בלי קנס.

162 אחריות המחזיק ברכב

(א) בעל הרכב, או מי שהרכב נמצא בשליטתו, לא יורה ולא יניח לנהוג באותו רכב לנהוג בו, להעמידו או להחנותו שלא בהתאם לתקנות, לרבות חוקי עזר, שהותקנו לפי הפקודה.

(ב) כל מקום שהוראות חלק זה מטילות אחריות על נוהג ברכב תחול האחריות גם על בעל הרכב; זולת אם הוכיח בעל הרכב שהעבירה נעשתה בלי ידיעתו והסכמתו או שנקט בכל האמצעים הסבירים כדי למנוע את ביצועה.

160. תידלוק הרכב

לא ימלא אדם את מיכל הדלק של רכב מנועי ולא יסיר את מכסה פתח המיכל, והנהוג ברכב מנועי לא יניח לאחר למלא את המיכל או להסיר את מכסה פתח המיכל -

(1) כל עוד המנוע פועל;

(2) כל עוד הרכב נמצא בקרבת אש, עשן או אדם מעשן;

2.1 חוק העונשין

סע 22 - אחריות קפידה והיקפה

אדם נושא באחריות קפידה בשל עבירה, אם נקבע בחיקוק שהעבירה אינה טעונה הוכחת מחשבה פלילית או רשלנות;

343. הסעה בכלי תחבורה מסוכן

מי שביודעין או מתוך התרשלות מסיע אדם או גורם להסעתו בכלי תחבורה, כשיש חשש לבטיחותו של הנוסע מחמת המצב או המטען של כלי התחבורה, דינו - מאסר שלוש שנים,

344. סיכון דרכים

העושה מעשה או אינו נוקט זהירות סבירה בנכס שבהחזקתו או בפיקוחו וגורם בכך סכנה, מכשול או נזק לאדם בדרך ציבורית, דינו - מאסר שלוש שנים.

פרק 2 - מצבי סיכון בעת הנהיגה ברכב

דרכי פעולה בעת תקלה או מצבי חרום במהלך נסיעה

- יש לסטות בצורה הדרגתית ובאיטיות לשול בימין הדרך ככל שניתן ולוודא כי מרחק העצירה סמוך למעקה בטיחות.
- לצאת מהרכב במהירות ובזהירות וכן לאפשר לנוסעים לרדת בבטחה.
- להפעיל את מהבהבי החירום, (HAZARD).
- ללבוש אפוד זוהר.
- להציב משולש אזהרה כך שיראה ממרחק של 100 מטרים.
- במידה והתקלה מתרחשת בכביש בינעירוני - יש לדווח למוקד המשטרה 100 על מקום העצירה של הרכב
- במידה והתקלה מתרחשת בשול הדרך שבכביש 6 - יש לחייג למוקד *6116 ולדווח על מקום העצירה.
- לעמוד בצד הימני של הדרך (מעבר לגדר הפרדה, אם יש).
- לדווח למוקד נתיבי ישראל (נת"י) - *2120 /או מנהרות הכרמל - *5424

חובה על הנהגים ברכב להפעיל שיקול דעת ולנקוט בכל צעדי הזהירות הנדרשים מנת להבטיח את שלומם, בטיחות הנוסעים והמשתמשים בדרך.

2.1 מה עושים במקרה של תקלת איבוד בלמים?

- לוחצים במהירות מספר פעמים על דוושת הבלם ומרפים (מעין ניפוח).
- אם זה לא עוזר:
 - מנסים להאט את כלי הרכב בעזרת תיבת היילוכים - להוריד היילוכים בהדרגה (ברכב אוטומטי מורידים היילוכים על ידי הסטת ידית היילוכים ל-2 ואח"כ ל-1, או במערכת המסומנת בסימני + (פלוס) ו- (מינוס) על ידי הסטת הידית לעבר המינוס)
 - משתמשים בבלם החנייה - להרים/לדרוך אותו באטיות (זהירות - בלימת חזקה עלולה לסחרר את הרכב).
- אם עדיין לא מצליחים להאט את כלי הרכב - יש למצוא נתיב מילוט שיש בו עלייה, או, באין ברירה, לנסות להאט את כלי הרכב באמצעות חיכוך הדרגתי בגדר הפרדה. בכל מקרה, יש לעצור את כלי הרכב בשול הדרך במקום בטוח ולבצע את הפעולות כמפורט - ב"דרכי פעולה בעת תקלה או מצבי חרום במהלך נסיעה".
- שימו לב -דימום המנוע כמוצא אחרון עשוי להיות יעיל אבל יש בו סיכונים:
 - הגה "קשה" - מערכת "הגה כוח" תפסיק לפעול וכתוצאה מכך ההיגוי יהיה קשה לשליטה במיוחד במהירות גבוהה.
 - סכנה מגבר הבלם לא יפעל ודוושת הבלם תהיה קשה מאד ללחיצה.

2.2 מה עושים כשצמיג מתפוצץ תוך כדי נהיגה?

פיצוץ צמיג בנסיעה עלול לגרום לאובדן השליטה ברכב ולתאונה. על מנת לצמצם מראש את הסיכון יש לבדוק את תקינות כל הצמיגים ברכב ולבדוק את לחץ האוויר בהם לפי הוראות יצרן הרכב, המופיעות בספר הרכב ובטבלה המוצמדת לרכב (לרוב על מסגרת דלת הנהג - נראית לאחר פתיחת הדלת).

כאשר צמיג מתפוצץ תוך כדי נסיעה יש להאט את כלי הרכב ולהביא אותו לעצירה במקום בטוח, גם במחיר של הריסת הצמיג ונסיעה על החישוק (ג'אנט).

1. לאחוז היטב בהגה ולשלוט בו תוך כדי התנגדות למשיכה לכיוון הצמיג שהתפוצץ.

2. להאט ככל האפשר בעזרת הבלמים ותיבת ההילוכים (ברכב אוטומטי מורידים הילוכים מ-D ל-2 ואחר כך ל-1).

3. לעצור את כלי הרכב בשול הדרך במקום בטוח, רחוק ככל האפשר מהכביש,

4. ולבצע את הפעולות החרום כמפורט - ב"דרכי פעולה בעת תקלה או מצבי חרום במהלך נסיעה" ולהזעיק שירות דרך או שירות פרטי של הביטוח.

אם אין שירות בנמצא, יש להחליף גלגל בזהירות ובמהירות על מנת לצמצם את החשיפה להיפגעות בשול הדרך.

5. להגיע עם הרכב בהקדם האפשרי למוסך או לפנצ'רייה ולבדוק בהזדמנות זו את תקינות כל צמיגי הרכב.

6. צמיג חלופי: מטעמי חיסכון (במקום ובמשקל), בחלק מכלי הרכב מצוי צמיג חלופי קטן במידותיו. אין לנסוע עם צמיג כזה למרחק גדול, אלא רק עד הפנצ'רייה הקרובה. בדרך בין-עירונית יש לנהוג עד הפנצ'רייה במהירות שאינה עולה על 80 קמ"ש.

2.3 מה עושים בתקלת האצה לא נשלטת של הרכב ?

האצה לא נשלטת של כלי הרכב מתרחשת עקב בעיה מכנית, כמו, לדוגמה: הינעלות דוושת הדלק, או עקב בעיה אלקטרונית (בעיה במחשב ניהול המנוע, במערכת בקרת השיט וכו'). זהו מצב חירום, שבו הנהג עלול לאבד שליטה על כלי הרכב. מה עושים?

1. שומרים על קור רוח

2. מעבירים את ידיהם להילוכים לסרק (ניוטרל).

3. מאטים ככל האפשר בעזרת הבלמים.

4. אם לא מצליחים לבלום משתמשים בבלם החנייה.

5. מוצאים נתיב מילוט בדרך עולה.

6. כשהרכב מגיע למצב עצירה מדוממים מנוע.

7. מנסים לעצור את כלי הרכב בשול הדרך, במקום בטוח.

8. ולבצע את הפעולות החרום כמפורט - ב"דרכי פעולה בעת תקלה או מצבי חרום במהלך נסיעה"

2.4 מה עושים בתקלת דימום המנוע במהלך הנסיעה ?

כלי רכב עלול להיכבות באמצע הנסיעה בשל מחסור בדלק או תקלה חשמלית/מכנית.

שומרים על קור רוח.

מנסים להשתלב ככל האפשר בימין הדרך, עם עדיפות לשול הדרך.

אם דימום המנוע מתרחש באמצע הנתיב ואין אפשרות לעצור בימין הדרך או בשול הדרך, פועלים על פי הכללים הנ"ל ומתקשרים למשטרה בדחיפות על מנת לדווח על נתיב נסיעה חסום.

ולבצע את הפעולות החרום כמפורט - ב"דרכי פעולה בעת תקלה או מצבי חרום במהלך נסיעה"

2.5 דרכי פעולה בעת דלקה ברכב

א. אש חיצונית עקב תקלה

תקלה מכנית או קצר חשמלי עלולים לגרום התלקחות מחוץ לתא הנוסעים, בדרך כלל במנוע.

בשלב ראשון עשוי להופיע ריח חריף של גומי שרוף ובהמשך עלולים להופיע עשן ואף אש גלויה.

כיצד יש לפעול?

1. **עצירת הרכב.** יש לעצור את הרכב בצדי הדרך בצורה בטוחה ולדומם את המנוע!

אין צורך בבלימת חירום, העלולה לגרום לפגיעה בנוסעים או לתאונה עקב איבוד שליטה או פגיעה מאחור על ידי הרכב שלא הספיק לבלום. אם אתה חש בריוח שריפה אל תחכה להופעת עשן או אש גלויה, עצור את הרכב ואתר את מקור האש.

2. **פינוי הנוסעים.** מיד עם עצירת הרכב יש להוציא את כל הנוסעים ולנסות להרחק מהרכב.

אין לנסות לאתר את מקור האש במנוע כאשר הנוסעים יושבים ברכב.

3. **אתר את מוקד האש וכבה אותה באמצעות מטף.**

זהירות! אם פורצת אש גלויה מתחת למכסה המנוע, הימנע מפתחת המכסה והרמתו. הדבר עלול להביא להתגברות פתאומית של האש. במקרה כזה ניתן להתיז את חומר הכיבוי דרך ה"גריל" או מתחת לרכב, ורק לאחר דעיכת האש ניתן לפתוח בזהירות את מכסה המנוע ולהשלים את הכיבוי.

ב. אש פנימית ברכב

אש פנימית בתא הנוסעים מסכנת באופן מיידי את חיי הנהג והנוסעים. במצב כזה יש לעצור מיד את הרכב ולהיחלץ החוצה.

שלבי הפעולה:

1. יש לעצור מיד את הרכב ולדומם את המנוע.

2. יש להיחלץ מיד החוצה, לשחרר חגורות ולפתוח את הדלתות.

3. יש לסייע לכל נוסע שאינו יכול לחלץ עצמו:

• נוסע שנפגע מהעשן והאש

• נוסע שלקה בהלם בעקבות הפגיעה.

• נוסע שנתקע ברכב עקב חוסר יכולת לשחרר חגורה או לפתוח דלתות.

2.6 נסיעה בתנאים מכבידים

א. התופעה: החלקה

הכביש רטוב או מכוסה בחומר מחליק אחר, למשל: גשם ראשון לאחר הפוגה בגשמים השוטף את החומרים המצטברים בנקודות הנמוכות של הכביש המחוספס (חול, כתמי שמן מיובש, אבק צמיגים ועוד) והופך אותם לעיסה מחליקה. החלקה עלולה לקרות גם על כביש מכוסה בחול, בעלים יבשים ובכתמי שמן, וכמובן בשלג וקרח. כאשר האחיזה בין צמיגי הרכב לכביש נחלשת, מקדימים הגלגלים להינעל גם בבלימה קלה. כשהגלגלים נעולים, אין לנהג שליטה ברכבו - לא בבלימה ולא בהיגוי הרכב, כלומר: הרכב מחליק.

התגובה. בכביש רטוב, במיוחד בגשם ראשון או כאשר שוררים תנאי החלקה אחרים, הגדל את המרחק מהמכונית שלפנים, והחל להאט או לעצור מוקדם יותר, זאת כדי להקטין את הצורך בשימוש בבלמים ובעיקר כדי למנוע בלימות חזקות. כאשר יש צורך לבלום - בלום לסירוגין: לחץ על דוושת הבלם והרפה, לחץ והרפה - כך לא יינעלו הגלגלים.

האטה ובלימה לסירוגין בכביש שבו שוררים תנאי החלקה ימנעו גם החלקה בסיבובים.

ב. התופעה: גשם.

הגשם ובמיוחד גשם ראשון, גורם לסכנת החלקה (ראה החלקה ובלימה). הגשם מגביל את הראות. ככל שהגשם חזק יותר, כך הראות מוגבלת יותר. טיפות הגשם על השמשה משבשות את הראות, על אף שהן נגרפות על-ידי המגבים. גשם שוטף יוצר מסך המסתיר את הכביש מעיני הנוהג ברכב.

התגובה. הקטן את מהירות הנסיעה למהירות שבה תוכל לעצור את הרכב בתחום הנראה לעין. תגובה זו מתאימה גם למניעת החלקה על כביש רטוב. במקרה של גשם שוטף ("שבר ענן"), עצור במקום בטוח לצד הדרך, התרחק מהכביש עד כמה שאפשר, והמתן עד יעבור זעם (גשם שוטף וחזק, המגביל את הראות למטרים ספורים, נמשך דקות ספורות בלבד).

אפשר לשפר את הראות על ידי נקיון כל השמשות והפנסים.
אפשר לשפר את הראות על ידי הדלקת אורות המעבר(הנמוכים) של הרכב - גם ביום.

ג. התופעה: ערפל

הערפל יוצר מסך המסתיר את הדרך מעיני הנהג ומסתיר את הרכב מעיני עוברי דרך אחרים.

התגובה. הדלק את אורות המעבר - גם ביום - והפעל את המגבים (במהירות הנמוכה) כדי להסיר את שכבת הלחות המצטברת על השמשה.

בערפל סע במהירות המתאימה ליכולת העצירה. כשהערפל כבד, עצור במקום בטוח, לצד הדרך, התרחק מהכביש עד כמה שאפשר, והמתן עד שהערפל יחלוף או ייחלש.

אזהרה! לעולם אל תעקוף בערפל ! בערפל אינך רואה את הרכב הבא ממול או את אורותיו, ונהג הרכב הבא ממול אינו רואה אותך ואינו רואה את אורות רכבך.

ד. התופעה: שלג

השלג די נדיר בארצנו ואיננו מנוסים בנהיגה בו. לכן עדיף להימנע ככל האפשר מנהיגה בשלג.

אם אתה חייב לנהוג בשלג סע לאט-לאט!

הימנע עד כמה שאפשר משימוש בכלמים וכאשר תשתמש בהם עשה זאת לסירוגין. האט מאוד בסיבובים. בתחילת הנסיעה ובהאצה- הפעל בעדינות רבה את דוושת הדלק והמצמד.

ה. התופעה: קרח על הכביש.

הקרח הוא שלג שנשאר על הכביש או מים שקפאו בטמפרטורה שמחת ל-0 מעלות. התגובה. אל תנהג על קרח! מי שחייב לנהוג על קרח בתוקף תפקידו, מרכיב על הצמיגים שרשרות שלג.

ו. התופעה: שלולית מים

התגובה. אם יש דרך העוקפת את השלולית עדיף לנסוע בה, גם אם היא ארוכה יותר. אם אתה בטוח שהשלולית רדודה והמים לא יגיעו לפתח צינור הפליטה של רכבך, היכנס אליה בהילוך הנמוך ביותר והתקדם לאט, כדי למנוע את הרטבת רפידות הבלימה, המותקנות בחלק הפנימי של אופני הרכב, וכדי שכבלי החשמל של מערכת ההצתה לא יירטבו.

שים לב! רוב הנהגים המגיעים לשלולית החוסמת דרך עפר או כביש מעדיפים לחצות על שולי השלולית. אולם בשוליים מצוי הקטע הבוצי ביותר והסיכון שהרכב ישקע גדול יותר. לפיכך אם גובה המים מאפשר זאת עדיף לחצות שלולית דווקא דרך המים.

אם מנוע המכונית כובה, אל תמהר לנסות להתניע. המתן 2-3 דקות כדי שחום המנוע ייבש את הרטיבות שגרמה להפסקת הפעולה של המנוע, ואז נסה להתניע. אחרי היציאה מן השלולית, בדוק את יעילות הבלימה של הרכב. אם תחוש שהיעילות נפגמה בגלל הרטיבות, סע לאט כברת דרך ולחץ על דוושת הבלם לסירוגין, כדי לסייע בייבוש הרפידות הרטובות.

ז. התופעה: שיטפון

התגובה. אל תיכנס למים שוטפים!

כוחם של המים השוטפים רב והם עלולים לגרוף את רכבך. גם אם נראה לך שגובה המים הזורמים מאפשר לך לחצות אותם, אל תפתה להיכנס אליהם. ייתכן שהכביש שמתחת למים נסחף, כפי שכבר אירע בעבר.

לתשומת ליבך

ספר הרכב - אחריות הנהג ברכב להיצמד לאמור בהוראות היצרן ולהזהרות / הנחיות הבטיחות הספציפיות המופיעות בספרות הטכנית של הרכב

פרק 3 - הנחיות פעולה לאחר תאונת דרכים עם נפגעים

1.1. הזעיקו את כוחות החירום:

התקשרו למוקד 100 של המשטרה ולמוקד 101 של מגן דוד אדום וציינו את מיקום התאונה, מספר כלי הרכב המעורבים ומספר הנפגעים. בדקו אם יש גורמי סכנה נוספים כמו חלקי פח על הכביש, כתמי שמן או דליפות דלק ועדכנו את כיבוי האש - במוקד 102. השתדלו להיות זמינים בטלפון אם כוחות החירום יתקשו למצוא את מקום התאונה.

1.2. אין להזיז נפגעים ממקומם:

תזוזה יכולה להחמיר את מצבם של נפגעים, לכן אם לא נשקפת סכנה לחייהם בעקבות שריפה או דליפת דלק יש להשאיר אותם במקומם ולהזעיק את מגן דוד אדום.

1.3. אין להזיז את כלי הרכב:

מיקום כלי הרכב בתאונה מסייע למשטרה ואנשי המקצוע לקבוע את סיבת התאונה. הזזת כלי רכב מתאונה עם נפגעים ללא נוכחות משטרה הינה עבירה פלילית.

1.4. הציבו משולש אזהרה:

הניחו את משולש האזהרה במרחק של 50-100 מטר ממקום התאונה כדי לסמן לנהגים ולאפשר להם זמן תגובה סביר. אם התאונה התרחשה בלילה, הדליקו את אורות הרכב והמהבהבים כדי להאיר על המקום.

1.5. לבשו אפוד זוהר:

לבישת אפוד היא חובה על פי חוק בכבישים בין עירוניים ומומלצת גם בכבישים עירוניים.

1.6. חילוץ נפגעים מהרכב

- ההמלצה הכללית של מגן דוד אדום ומשטרת ישראל היא לא להזיז את הנפגעים בתאונה,
- במקרים הבאים יש לחלץ את הנפגעים במהירות:
 - סכנת אש בעקבות דליקה.
 - הרכב לוחץ על גוף הנפגע.
 - ברכב שנפגע יש חומרים מסוכנים או רעילים.
 - הרכב לא יציב ועלול להתדרדר.
 - הרכב עלול להיפגע מרכב אחר.
 - חייו של הנפגע נמצאים בסכנה.
- לפני נקיטת כל פעולה יש להתייעץ עם נציגי כוחות החירום.
- לפני נקיטת כל פעולה יש להתייעץ עם נציגי כוחות החירום.
- במהלך חילוץ הנפגע מהרכב הקפידו לא להזיז את עמוד השדרה והצוואר.
- אם לא ניתן לחלץ נפגעים דרך הדלת ניתן לשבור את אחת השמשות כדי

להגיע לנפגע ואם הנפגע נמחץ תחת הרכב אפשר להשתמש במגבה (ג'ק) כדי להרים את הרכב ולחלץ את הנפגעים.

- אם הנפגע מחוסר הכרה אבל נושם, השכיבו אותו על הצד.
- אם אחד הנפגעים סובל מדימום חיצוני לחצו עם ידכם על הפצע המדמם, חבשו בתחבושת הדוקה, אך אל תהדקו חזק מדי כדי לא לעצור את מחזור הדם. השתמשו בחוסם עורקים רק במקרים שבהם אינכם מצליחים לעצור את הדימום בדרכים אחרות.

1.7 החלפת פרטים עם הנהגים המעורבים ותיעוד התאונה

חשוב להחליף פרטים עם הנהגים המעורבים בכל תאונה, גם בתאונות קלות שלא נגרם מהן נזק נראה לעין. להלן הפרטים החשובים שצריך לכתוב מיד לאחר התאונה, וכן אם נהג שהיה מעורב בתאונה מבקש מכם פרטים אלו, עליכם למסור לו אותם.

1.8 תעוד פרטי התאונה:

• שעת האירוע והמקום המדויק

- בו הוא התרחש. בנוסף, מומלץ ליצור תרשים שמתאר את תנאי הדרך, כולל רמזורים ותמרורים, ואת תנועת כלי הרכב המעורבים וכיוון נסיעתם.

• פרטי הנהג או הנהגים המעורבים בתאונה:

רשמו את השם המלא, מספר תעודת הזהות ומספר רישיון הנהיגה של הנהוג ברכב. ודאו לפי התמונה שהרישיון אכן שייך לנהג. בנוסף, רשמו את כתובתו המלאה של הנהג ואת כל פרטי ההתקשרות עמו: מספרי טלפון בבית ובעבודה, ומספר טלפון סלולרי.

• פרטי הביטוח של הנהגים המעורבים בתאונה:

רשמו את פרטי חברת הביטוח המקיף וביטוח החובה, מספר הפוליסה ותוקף הביטוח.

• פרטי הרכב:

רשמו את מספר הרישוי, הדגם, הצבע וסימני ההיכר הבולטים של הרכב.

• עדים לתאונה:

אם היו לתאונה עדים תוכלו לבקש מהם להעיד במקרה של חקירת משטרה או תביעה משפטית. רשמו את שמם המלא, מספר הטלפון ומספר תעודת הזהות, כדי שתוכלו ליצור עימם קשר.

לאחר החלפת הפרטים צרו קשר עם מחלקת משק הרכב כדי לקבל הנחיות נוספות להמשך הטיפול.

• צילום זירת התאונה:

מומלץ לתעד את נזקי התאונה וסימנים המעידים על נסיבותיה. רכבים המעורבים בתאונה: צלמו את כל הרכבים המעורבים בתאונה, מומלץ גם להתמקד בנזקים שנגרמו להם. סימנים על הכביש: צלמו את הסימנים שהתאונה הותירה על הכביש. מפגעים ותנאים מיוחדים בכביש: צלמו

מפגעים שונים בכביש שבו התרחשה התאונה, כגון בור, כתם שמן או תמרור שבור.

שימו לב: אם מדובר בתאונה ללא נפגעים, תחילה יש לפנות את הכביש ורק לאחר מכן לתעד את התאונה.

1.9 הנפקת אישור מעורבות בתאונת דרכים:

אם אתם זקוקים לאישור על מעורבותכם בתאונת דרכים עבור מקום העבודה, חברת הביטוח או המוסד לביטוח לאומי, ניתן למלא טופס מקוון דרך אתר משטרת ישראל, להדפיסו ולהגיע עם העותק או עם מספר האסמכתא לתחנת המשטרה הקרובה לאזור מגוריהם.

1.10 הכרה באשמה ובנסיבות התאונה :

אין להודות באשמה ו/או לתת התחייבות בכתב ו/או בעל פה בנוגע לאחריותך לתאונה - חברת הביטוח עלולה לעשות בהודאתך שימוש ולהתנער מאחריותה, גם אם יתברר בדיעבד כי הנהג שהודה איננו אשם.

דיווח ליחידת הרכב - בסמיכות ככל האפשר למועד התאונה - מסרו את פרטי האירוע, מצב הנוסעים, תקינות הרכב, ופעלו על פי ההוראות/ההנחיות שתקבלו.

פרק 4 - כללי עשה ואל תעשה לנהיגה בטוחה

עשה

1. נהג תמיד לפי תנאי הדרך, מזג האוויר ומצב התנועה. נהג בהתאם לתמרור ולסימון בדרך.
2. האט נסיעתך באזורים שבהם הולכי רגל רבים, גני ילדים ובתי ספר והיה נכון לעצור בכל עת.
3. סע תמיד בנתיב הימני בכביש ; עקוף בזהירות בנתיבים האחרים.
4. אותת בעוד מועד, בדוק מכל צדדיך וצא לעקיפה רק כשהדרך פנויה.
5. עקוף משמאל, סיים את העקיפה בזריזות וחזור לנתיב הימני ללא דיחוי.
6. היכנס לצומת רק כשהצומת פנוי ורק כשיש ביכולתך לפנותו ללא הפרעה.
7. גם בירוק - בדוק : היכנס לצומת רק אחרי שוידאת שאין רכב אחר בתוכו או נוסע לקראתו.
8. חגור תמיד חגורות- בטיחות וודא שגם יתר הנוסעים יעשו כן. הסע ילדים במושבי- בטיחות.
9. שמור מרחק בטוח מהרכב שלפניך, לפחות מרחק של שתי שניות נסיעה.
10. הדלק אורות- מעבר בכל נסיעה, וביחוד בכביש צר, כשגבך לשמש, בכביש דו סטרי, בראות גרועה, בשעות הדמדומים ועם עלות השחר; בקיצור בכל עת.
11. נהגי בתבונה: כל העצות הקודמות מיועדות לנהגות לא פחות מאשר לנהגים.

אל תעשה

1. אל תעקוף לעולם אם הראות מוגבלת ואין בטחון מוחלט שתשלים את העקיפה בביטחה.
2. אל תפחיד את הולך- הרגל, לא במעבר החציה ולא בכל מקום אחר בדרך.
3. אל תסמוך על הנהג האחר- כבדהו וחשדהו.
4. אל תבלום בחזקה ואל תסובב את ההגה בחריפות לאחר שירדת לשול- הדרך .
5. אל תיסטה מנתיב נסיעתך ללא איתות ובלי לוודא שהנתיב הסמוך פנוי ושאינך מסכן איש.
6. אל תיכנס לעקום בדרך במהירות גבוהה ואל תאיץ בכוח עד אשר יצאת מן העקום כליל.
7. אל תנהג כשאתה עייף מאוד ואל תוותר על מנוחה וריענון לפני הנסיעה ובמהלך נסיעות ארוכות.
8. אל תסיע ברכבך נוסעים רבים מהמותר בחוק וברישיונות.
9. אל תזניח את תחזוקת הרכב ואת הטיפול התקופתי בו. ודא במוסך שכל מערכות הרכב תקינות.
10. אל תיסע בשול הדרך, פרט למקרים בהם החוק מתיר נסיעה כזו. לעולם אל תעקוף בשול.
11. עצה לנהגת: אל תקחי ללב את הפניה בלשון זכר בעצות. ראי אותן כמכוונות גם אליך. אנו חרדים גם לשלומך.

פרק 5 - דרכי התקשרות ומספרי חירום

חיים ענבה - קצין בטיחות בתעבורה - 0524535341.

אביה ורדי - אחראית מנהלה - 04-8292830

משרד משק הרכב - auto@trdf.technion.ac.il

טלפונים חיוניים

משטרה - 100

מד"א - 101

מכבי אש - 102

פיקוד העורף - 1207

חברת חשמל - 103

כביש 6 - 6116*

חוצה צפון - 6102*

מוקד נתיבי ישראל (נת"י) - 2120*

מנהרות הכרמל - 5424*

עמותת ידידים סיוע בדרכים - 053-3131310

עושים שינוי בתרבות הנהיגה

24 שעות ביממה 7 ימים בשבוע,

נדרשים אנו לאחריות בכבישים, להסתגל ולהתנהג בהתאם לחוקים ולשינויים המתקיימים כל העת בסביבת הנהיגה. לא משנה אם אתם בדרככם כנהגים או כנוסעים ו/או משתמשים אחרים בדרך - הבטיחות והזהירות בדרכים קודמות לכול.

להצטרפות למאבק בתאונות הדרכים
 עודד מידע מציל חיים
 סרקו את הקוד

נהגים יקרים,

אל לנו לשכוח, המטרה המרכזית בנהיגה- הגעה בטוחה מיעד אחד ליעד אחר, מבלי להיפגע ומבלי לגרום נזק, לנוסעים ברכב ולעוברי הדרך. במשך כל ימות השנה, נהיגה זהירה תוך מודעות לסביבה- הולכי רגל, מצב הכביש, מזג האוויר והנהגים האחרים, מגדילים את הסיכוי לאתר סיכונים ומפגעים מבעוד מועד, להיערך כראוי ולהגיע הביתה בשלום.

שימו לב!

בכביש - שום דבר אינו מובן מאליו.

גם אם נראה שאין סיכון, יש סיכוי...

גם אם אתה בסדר, קח בחשבון שאולי אחרים לא.

וזכור: כולם עלולים לטעות - גם האחרים, וגם אתה!

התאם את הנהיגה למצב התעבורה סביבך

ובמקומות המועדים הגבר ערנות,

חשוב, פקח עיניים,

בצע סריקה וסקירה, פעם אחת

ואחר כך פעם נוספת.